

Бо қарори Раёсати
Бонки миллии Тоҷикистон
аз _____ с.2019
“тасдиқ шудааст”

Дастурамали №__
“Дар бораи ташкили низоми идоракунии
хавфи амалиётӣ дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ”

Дастурамали №__ “Дар бораи ташкили низоми идоракунии хавфи амалиётӣ дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ” (минбаъд – Дастурамал) мутобиқи қисми 5 моддаи 42 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Бонки миллии Тоҷикистон” бо мақсади ташкили низоми самарабахши идоракунии хавфҳо дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ таҳия шуда, ҳадди ақали талаботҳо барои ташкили фаъолияти низоми идоракунии хавфи амалиётӣ, усулҳои идоракунӣ ва назорати фаъолияти низоми мазкурро дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Дар Дастурамали мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **ташкилотҳои қарзии молиявӣ** – ташкилотҳои қарзӣ ва ташкилотҳои қарзии исломӣ, ки дар асоси иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон фаъолияти дар қонун пешбинишударо амалӣ менамоянд;

- **амалиёти бонкӣ** – амалиёти бонкӣ ва ё амалиёти бонкии исломӣ, ки тибқи тартиби муқарраршуда аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ анҷом дода мешавад;

- **хавфи амалиётӣ** – эҳтимолияти ба амал омадани зарар дар натиҷаи номувофиқ ё нокифоя будани равандҳои дохилӣ, захираҳои инсонӣ ва низомҳо ё ба миён омадани ҳодисаҳои беруна, инчунин хавфи ҳуқуқӣ (ба истисноии хавфи стратегӣ ва хавфи нуфузу эътибор) ва:

хавфи бо сохтори номуносиб ва номуайяни ташкилии ташкилоти қарзии молиявӣ, аз ҷумла тақсими масъулият, сохтори ҳисоботдиҳӣ ва идоракунӣ алоқаманд;

хавфе, ки аз сабаби стратегияҳо, сиёсатҳо ва/ё меъёрҳои

нормувофиқ дар соҳаи технологияи иттилоотӣ, камбудихо дар истифодабарии таъминоти барномавӣ, ба амал меояд;

хавфи ба иттилооти нормувофиқ ё истифодаи нодурусти он алоқаманд;

хавфи ба идоракунии нодурусти ҳайати кормандон ва/ё кормандони бесалоҳияти ташкилоти қарзии молиявӣ алоқаманд;

хавфи ба омодаسازیи нодурусти раванди фаъолияти тижоратӣ ё назорати сусти риояшавии ҳуҷҷатҳо ва қоидаҳои дохилӣ алоқаманд;

хавфе, ки аз сабаби омилҳои тасодуфӣ ё идоранашавандаи таъсири беруна ба амалиётҳои ташкилоти қарзии молиявӣ ба амал меояд;

хавфи ба талаботи қонунгузорӣ мутобиқат накардани ҳуҷҷатҳои дохилии ташкилоти қарзии молиявӣ;

хавфи ба амалҳои ҳайати кормандони ташкилоти қарзии молиявӣ алоқаманд, ки ба фаъолияти ташкилоти қарзии молиявӣ таъсири манфӣ мерасонад, қаллобӣ.

- **аутсорсинг** – чораҳои маҷмӯӣ оид ба воғузор намудани иҷрои қору хизматрасониҳои алоҳидаи ташкилоти қарзии молиявӣ (қору хизматрасониҳои, ки ба фаъолияти асосии он дохил намешавад) ба дигар ташкилоти хизматрасон;

- **табдилёбии эҳтимолии хавф** – усуле, ки аз се унсури асосӣ иборат мебошад: даст кашидан аз хавф, кам кардани зуддияти талафот ё пешгирии зарар, кам намудани андозаи зарар.

2. Риоя талаботи Дастурамали мазкур барои ташкилотҳои қарзии молиявии зерин ҳатмӣ мебошад:

- бонҳо ва бонкҳои исломӣ;

- ташкилотҳои қарзии ғайрибонкӣ ва ташкилотҳои қарзии ғайрибонкии исломӣ, ки ҳуқуқи ҷалби амонтаро доранд;

- ташкилотҳои амонтатии қарзии хурд ва ташкилотҳои амонтатии қарзии хурди исломӣ.

3. Идоракунии хавфи амалиётӣ ба низоми идоракунии хавфҳои ташкилоти қарзии молиявӣ дохил буда, аз ошкор, баҳодиҳӣ, андозагирӣ, коҳишдиҳӣ, назорат ва мониторинги хавфи амалиётӣ иборат аст.

4. Омилҳои ба вуҷуд омадани хавфи амалиётӣ зерин мебошад:

- амалҳои тасодуфӣ ё қасдонаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба манфиати ташкилоти қарзии молиявӣ муқобил мебошанд;

- номукаммалии сохтори ташкилоти қарзии молиявӣ дар самти

тақсими ваколатҳои воҳидҳо ва кормандон, тартиб ва расмиёти гузарондан, сабт, баҳисобгирӣ ва назорати амалиёти бонкӣ, аз тарафи кормандон риоя нагардидани тартибу қоидаҳои муқарраршуда, бесамар фаъолият намудани назорати дохилӣ;

- шароит ва ҳолатҳои номусоиди берунӣ, ки аз доираи таъсир ва назорати ташкилоти қарзии молиявӣ берун мебошанд.

5. Ҳолатҳои ба вучуд омадани зарари амалиётӣ дар натиҷаи омилҳои гуногуни хавфи амалиётӣ ҳамчун зарар тибқи намудҳои зерин тасниф карда мешаванд:

- суиистифода ё амалҳои ғайриқонунии, ки аз тарафи кормандон ё бо иштироки онҳо амалӣ мегарданд (масалан: қаллобӣ, дудӣ, суиистифода аз мақоми хизматӣ, қасдан пинҳон кардани далелҳои гузарондани амалиёти бонкӣ ва дигар аҳдҳо, бе иҷозат истифода бурдани низомҳо ва захираҳои иттилоотӣ);

- амалҳои ғайриқонунии шахсони бегона (тарафи сеюм) нисбат ба ташкилоти қарзии молиявӣ (масалан: сохтакорӣ хуччатҳои пардохт ва дигар хуччатҳо, бе иҷозат ба низомҳои технологияҳои иттилоотӣ дохил шудан);

- аз ҷониби ташкилоти қарзии молиявӣ ё кормандони он вайронгардидани талаботи қонунгузорӣ меҳнат (масалан, риоя накардани шартҳои шартномаи меҳнатӣ, расондани зарар ба саломатии кормандон);

- риоя накардани қонунгузорӣ дахлдор (аз ҷумла, қонунҳои бонкӣ, зиддиинҳисорӣ, муқовимат ба қонунигардонӣ (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузорӣ терроризм ва маблағгузорӣ паҳнкунии силоҳи қатли ом);

- дар назди муштариён ва дигар шахсони сеюм иҷро накардан ё иҷро номатлуби уҳдадорӣҳои шартномавӣ, ки ба фаъолияти асосӣ алоқаманд мебошанд;

- риоя накардани талаботи муомилоти расмӣ (хизматӣ) (масалан: дуруст истифода накардани маълумоти махфӣ ва забон як кардан аз рӯи нархҳо);

- осеб дидан ё гум шудани воситаҳои асосӣ ва дигар дороиҳои моддӣ (дар натиҷаи амалиёти террористӣ, офатҳои табиӣ, сӯхтор ва дигар ҳолатҳои фавқулода);

- аз кор баромадани таҷҳизот ва низомҳо (масалан: халалдор шудани раванди корӣ (аз кор мондани) низоми автоматишудаи бонкӣ,

низомии алоқа, вайрон шудани таҷҳизот);

- дуруст ба роҳ намондани фаъолият, хатоги дар идоракунии ва иҷро (масалан: дар натиҷаи нодуруст ташкил кардани раванду қоидаҳои дохилӣ, нокифоя будани сатҳи назорат, набудани (номукаммалии) низомии ҳимоя ва тартиби дастрасӣ ба иттилоот, ташкили нодурусти гардиши иттилоот дар дохили ташкилоти қарзии молиявӣ, уҳдадорихои худро иҷро накардани хизматрасонҳо (иҷрокунандагони кор) дар назди ташкилоти қарзии молиявӣ, роҳ додан ба хатогихо ҳангоми дохил кардан ва коркарди маълумот оид ба амалиёт ва аҳдҳо, гум кардани ҳуҷҷатҳо) ва ғайра.

6. Зарари амалиётӣ метавонад дар шаклҳои зерин зоҳир шавад:

- пастшавии арзиши дороиҳо;

- пеш аз муҳлат аз ҳисоб хориҷ кардани (баровардани) дороиҳои моддӣ;

- пардохтпулиҳои анҷомдодашаванда дар асоси қарори (ҳукми, ҳалномаи) судҳо, қарори мақомоте, ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ваколатдор шудаанд;

- пардохтпулиҳои, ки ба муштариён ва контрагентҳо, ҳамчунин ба кормандони ташкилоти қарзии молиявӣ бо мақсади бо тартиби ғайрисудӣ ҷуброн кардани зарари бо гуноҳи ташкилоти қарзии молиявӣ ба онҳо расида, анҷом дода мешаванд;

- харочотҳои, ки барои барқарор кардани фаъолияти хоҷагӣ ва рафъи камбудихо, оқибатҳои садама, офатҳои табиӣ ва дигар ҳолатҳои ба ин монанд сарф мешаванд.

БОБИ 2. АСОСҲОИ ТАШКИЛИИ НИЗОМИ ИДОРАКУНИИ ХАВФИ АМАЛИЁТӢ

7. Дар ташкилоти қарзии молиявӣ сиёсати идоракунии хавфи амалиётӣ бо назардошти андоза, хусусият ва фарогирии амалиётҳои он таҳия гардида, он аз ҷониби Шурои нозиронаш тасдиқ мегардад.

8. Сиёсати идоракунии хавфи амалиётӣ метавонад ҳамчун ҳуҷҷати алоҳида ё қисмати сиёсати умумии идоракунии хавфҳои ташкилоти қарзии молиявӣ буда, ҳадди аққал аз масоили зерин иборат мебошад:

- мақсаду вазифаҳои идоракунии хавфи амалиётӣ бо назардошти самтҳои афзалиятноки фаъолияти ташкилоти қарзии молиявӣ;

- усулҳои асосии ошкор намудан, баҳодихӣ, андозагирӣ, коҳишбӣ ва мониторинги хавфи амалиётӣ;

- усулҳои асосии назорат, пешгӯӣ намудан ва кам кардани хавфи амалиётӣ (андешидани чораҳо баҳри нигоҳ доштани хавф дар он сатҳе, ки ба манфиати қарздохон, амонатгузoron (пасандоздорон), дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ва устувории ташкилоти қарзии молиявӣ таҳдид намекунад);

- тартиби пешниҳоди ҳисобот ва табодули маълумот доир ба масъалаи идоракунии хавфи амалиётӣ;

- тақсими ваколатҳо ва масъулият дар байни Шӯрои нозирон, Кумитаи хизматрасонии маблағгузории исломӣ ва мақомоти иҷроия барои татбиқи қоидаҳои асосии идоракунии хавфи амалиётӣ.

9. Сиёсати идоракунии хавфҳои амалиётӣ на камтар аз як маротиба дар як сол таҷдиди назар карда мешавад ва қоидаву тартибот ва дигар санадҳои меъёрии дохилӣ оид ба идоракунии хавфи амалиётӣ ҳангоми зарурат, вале на камтар аз як маротиба дар ду сол бо назардошти сатҳи идоракунии хавфҳои амалиётӣ дар ташкилоти қарзии молиявӣ ва таҷрибаи байналмиллалӣ таҷдиди назар карда мешаванд. Санадҳои мазкур сари вақт ба кормандони дахлдори ташкилоти қарзии молиявӣ дастрас буда, аз онҳо маълумоти пурра бояд дошта бошанд.

10. Қоидаҳои асосии идоракунии хавфи амалиётӣ дар санадҳои меъёрии дохилии ташкилотҳои қарзии молиявӣ, ки зеринро муайян мекунанд, ба инобат гирифта мешаванд:

- сохтори ташкилоти қарзии молиявӣ, тақсим ва вогузор намудани ваколатҳо, уҳдадорихои вазифавӣ, тартиби ҳамкориҳои байни воҳидҳои сохторӣ, кормандон ва тартиби табодули маълумот;

- тартиб, қоидаву расмиёти гузарондани амалиёти бонкӣ ва дигар аҳдҳо, сиёсати ҳисобгирӣ, ташкили равандҳои дохилӣ;

- қоида, тартиб ва расмиёти фаъолият кардани низомҳои техникӣ, иттилоотӣ ва ғайра;

- тартиби таҳия ва пешниҳоди ҳисобот ва дигар маълумот;

- тартиби ҳавасманд кардани кормандон ва масъалаҳои дигар.

Ҳангоми аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ тағйир додани санадҳои меъёрии дохилӣ ё дар таҳрири нав таҳия ва қабул намудани онҳо, ҷавобгӯ будани онҳо ба сиёсати идоракунии хавфи амалиётӣ таъмин карда мешаванд.

11. Барои маҳдуд кардани хавфи амалиётӣ, ташкилоти қарзии молиявӣ оид ба зерин санадҳои меъёрии дохилӣ таҳия ва қабул менамояд:

- оид ба ҳама намуди амалиёте, ки ташкилоти қарзии молиявӣ анҷом медиҳад;

- оид ба бехатарии ҷисмонии дороиҳо, аз ҷумла талабот ба биное, ки дар он филиалҳо, анборҳо, сейфҳо, хучҷатҳо ва бойгонӣ ҷойгиранд, инчунин чораҳо оид ба ҳифзи ҷисмонии технологияҳо;

- оид ба қабул, нигоҳдорӣ ва ҳамлу нақли маблағҳои пулӣ ва дигар сарватҳо;

- оид ба низомҳои технологияҳои иттилоотӣ;

- оид ба истифодаи аутсорсинг.

- нақшаҳои таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолият.

12. Шӯрои нозирони ташкилоти қарзии молиявӣ барои идоракунии хавфи амалиётӣ масъулияти асосӣ дошта, бо мақсади фароҳам овардани шароит барои идоракунии босамари хавфи амалиётӣ, он дорои ваколатҳои зерин мебошад:

- тасдиқи сиёсати идоракунии хавфи амалиётӣ;

- таъсиси сохтори ташкилии ташкилоти қарзии молиявӣ, ки ба қоидаҳои асосии идоракунии хавфи амалиётӣ ҷавобгӯ аст;

- ташкили назорати пурра ва давравии санҷишҳои хадамоти аудити дохилӣ нисбат ба риояшавии қоидаҳои асосии идоракунии хавфи амалиётӣ аз ҷониби мақомоти иҷроия ва воҳидҳои сохтории ташкилоти қарзии молиявӣ;

- тасдиқи чорабиниҳо баҳри таъмини муназзामी фаъолият ҳангоми гузарондани амалиёти бонкӣ ва дигар аҳдҳо, аз ҷумла нақшаи амал ҳангоми рух додани ҳолатҳои ғайриҷашмдошт (нақшаҳои таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолият);

- баҳодихӣ ба самаранокии низоми идоракунии хавфи амалиётӣ;

- назорати фаъолияти мақомоти иҷроияи ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар самти идоракунии самараноки хавфи амалиётӣ.

13. Барои идоракунии босамари хавфи амалиётӣ мақомоти иҷроияи ташкилоти қарзии молиявӣ дорои ваколатҳои зерин мебошад:

- қабули мешавандмеъерии дохилӣ, ки тартиб, қоидаб, ё расмиёти идоракунии хавфи амалиётиро муайян мекунанд, аз ҷумла риояи сиёсати идоракунии хавфи амалиётӣ, ки Шӯрои нозирон тасдиқ кардааст;

- тақсими ваколатҳо ва масъулият оид ба идоракунии хавфи амалиётӣ дар байни роҳбарони воҳидҳои сохтории сатҳи гуногун, бо захираҳои зарурӣ таъмин намудани онҳо, муқаррар кардани тартиби

ҳамкорӣ ва пешниҳоди ҳисобот;

- мунтазам сиёсати идоракунии хавфи амалиётиро баҳогузори намуда, таклифҳо оид ба такмили он пешниҳод менамоянд;

- дар ҳолати зарар дидан дар натиҷаи ба амал омадани хавфи амалиётӣ, санҷишҳои дохилӣ оид ба муайн намудани номукамалӣ дар низоми идоракунии хавфи амалиётӣ гузаронида, ба Шӯрои нозирон роҳҳои бартараф кардани камбудҳои ошкоршударо пешниҳод менамоянд.

14. Бо назардошти хусусият ва миқёси фаъолият, ҳамчунин бо мақсади таҷаммуи захираҳо ва сазю кӯшишҳо барои идора кардани хавфи амалиётӣ, аз ҷониби ташкилоти қарзии молиявӣ воҳиди сохторӣ ё корманди масъул, ки барои ҳамоҳангӣ ва идоракунии мутамаркази хавфи амалиётӣ ҷавобгар мебошад, таъсис дода ё тайин карда мешавад.

15. Кормандони воҳиди сохторӣ ё корманди масъул оид ба идоракунии хавфи амалиётӣ бояд дорои малака ва донишу таҷрибаи зарурӣ буда, ки ба сатҳи мураккаби амалиётҳо ва фаъолияти ташкилоти қарзии молиявӣ мувофиқ бошанд.

16. Воҳиди сохторӣ (ё корманди масъул) оид ба идоракунии хавфи амалиётӣ вазифаҳои зеринро иҷро менамояд:

- ҳадди ақал ҳар семоҳа дар бораи вазъи хавфи амалиётӣ ва низоми идоракунии он дар ташкилоти қарзии молиявӣ ба Шӯрои нозирон ва мақомоти иҷроия ҳисобот манзур менамояд;

- дар бораи ҳама гуна ҳолатҳои вайронкунии қонунгузорӣ ё санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва ҳама гуна мукотибот аз Бонки миллии Тоҷикистон, ки бо риоя накардани талабот алоқаманд аст, ба тарзи фаврӣ Шӯрои нозиронро огоҳ менамояд.

Шӯрои нозирон вазифадор аст, ки андешидани чораҳои ислоҳиро таъмин намуда, ворид кардани тағйиротро ба қоидаву тартибот, механизмҳои назорати дохилӣ ва равандҳо бо мақсади пешгирии такрор шудани ин камбудҳо талаб намояд.

17. Дар санадҳои меъёрии дохилии ташкилоти қарзии молиявӣ ваколатҳо ва тартиби ҳамкориҳои воҳиди сохторӣ (ё корманди масъул) оид ба идоракунии хавфи амалиётӣ бо дигар воҳидҳое, ки амалиёти бонкӣ ва дигар аҳдҳоро анҷом медиҳанд ва барои идоракунии дигар хавфҳои бонкӣ (қарзӣ/маблағгузорӣ, бозорӣ ва ғайра) ҷавобгаранд, ҳамчунин ҳамкорӣ бо кормандони назорати дохилӣ муайян мегардад.

18. Ташкилоти қарзии молиявӣ барои такмили донишу

маълумоти кормандонаш, аз ҷумла оид ба хавфи амалиётӣ вобаста ба иҷрои уҳдадориҳои вазифавии онҳо, ҳамчунин оид ба ҳавасмандии онҳо барои ошкорсозии омилҳои (сабабҳои) хавфи амалиётӣ тартиби дохилӣ қабул намуда, онро мавриди амал қарор медиҳад.

БОБИ 3. ОШКОРСОЗИИ ХАВФИ АМАЛИЁТӢ

19. Ошкорсозии хавфи амалиётӣ таҳлили тамоми шароити фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявиро нисбати мавҷудият ё имконияти ба миён омадани омилҳои хавфи амалиётӣ дар банди 4-и Дастурамали мазкур пешбинишуда дар назар дорад, ки он дар зинаҳои зерин гузаронида мешавад:

- таҳлили тағйиротҳои умумии соҳаи молиявӣ (масалан, ҷорӣ кардани технологияи нав ё навоариҳои молиявӣ), ки ба фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ метавонанд таъсир расонанд;

- таҳлили ба хавфи амалиётӣ дучор шудани самтҳои фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ бо назардошти афзалиятнокии онҳо (таҳияи профили хавфҳои ташкилотҳои қарзии молиявӣ);

- таҳлили амалиётҳои алоҳида ва дигар аҳдҳои ташкилотҳои қарзии молиявӣ;

- таҳлили расмиёти дохилӣ, аз ҷумла таҳлили низоми ҳисоботдиҳӣ ва табодули маълумот.

20. Дар марҳилаи ошкорсозии хавфи амалиётӣ ба ҳолатҳои боҳам омадани ваколатҳо ва масъулияти воҳидҳои сохтори ташкилотҳои қарзии молиявӣ диққати махсус додан зарур мебошад.

21. Барои ошкорсозии омилҳои хавфи амалиётӣ дар давраи таҳия шудани навоариҳо дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ, аз ҷумла ҳангоми тағйир додани сохтори ташкилӣ ё санадҳои меъёрии дохилӣ, ҷорӣ кардани технологияҳо ва намуди хизматрасониҳои нав (аз ҷумла, бо истифодаи аутсорсинг) ва аз худ кардани самтҳои нави фаъолият, онҳо мавриди таҳлили амиқ аз ҷониби воҳиди сохторӣ (ё корманди масъул) оид ба идоракунии хавфи амалиётӣ қарор дода мешавад.

22. Бо мақсади таъмини шароит барои дуруст ошкор кардани хавфи амалиётӣ, ҳамчунин баҳодихии он ташкилоти қарзии молиявӣ пойгоҳи таҳлилии иттилоот дар бораи зарарҳои амалиётӣ расонидашуда ташкил карда, дар он маълумот дар бораи намуд ва ҳаҷми зарар аз фаъолият, амалиёти алоҳидаи бонкӣ ва дигар аҳдҳо расонидашуда, ҳолатҳои пайдоиш ва ошкор кардани он дарҷ мегардад.

Ҳангоми ташкили пойгоҳи таҳлилии иттилоот, барои соддаву осон ва муқоисанамоии маълумот мумкин аст таснифи ҳолатҳои зарари амалиёти дар банди 5-и Дастурамали мазкур пешбинишуда ва таснифи самтҳои фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ истифода шавад.

Тартиби ҷамъовари маълумот оид ба зарарҳои амалиётӣ, шакли пешниҳод ва талабот ба мундариҷаи маълумотҳои воридшуда барои сабот намудан дар пойгоҳи таҳлилии иттилоот, дар санадҳои меъёрии дохилии ташкилоти қарзии молиявӣ муқаррар карда мешаванд.

23. Ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар баробари пешбурди пойгоҳи таҳлилии иттилоот оид ба хавфи амалиётӣ, инчунин мунтазам аз манбаҳои гуногун дар бораи ҳолатҳои зарари амалиётӣ аз дигар ташкилотҳои қарзии молиявӣ маълумот ҷамъоварӣ намуда, таҳлил менамоянд.

БОБИ 4. БАҲОДИҲӢ ВА АНДОЗАГИРИИ ХАВФИ АМАЛИЁТӢ

24. Баҳодиҳии хавфи амалиётӣ ин баҳодиҳии эҳтимолияти рух додани ягон воқеа ё ҳолатро, ки ба зарари амалиётӣ оварда мерасонад ва инчунин баҳодиҳии ҳаҷми зарари эҳтимолиро дар назар дорад.

25. Дар санадҳои меъёрии дохилии ташкилотҳои қарзии молиявӣ усули баҳодиҳии хавфи амалиётӣ муайян карда мешавад.

Ташкилотҳои қарзии молиявӣ метавонанд усулҳои баҳодиҳии хавфи амалиётиро мустақилона таҳия кунанд, ё усулҳои дар амалияи байналмилалии бонқдорӣ қабулшударо истифода баранд.

Дар амалияи байналмилалии бонқдорӣ усулҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- таҳлили омории тақсими зарари воқеӣ;
- усули бо ҳол ва вазн андозагирӣ кардани хавф (усули харитаҳои баҳодиҳӣ);
- моделсозӣ (таҳлил дар асоси пешгӯиҳои шартӣ).

26. Усулҳое, ки ба таҳлили омории тақсими зарари воқеӣ асос ёфтааст, барои пешгӯӣ кардани зарари эҳтимолии амалиётӣ бо назардошти ҳаҷми зарари амалиётӣ, ки дар ин ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар гузашта ҷой дошт, имкон медиҳанд.

Ҳангоми истифодаи ин усулҳо маълумоти дар пойгоҳи таҳлилии иттилоот оид ба зарари амалиётӣ ҷамъгардида ба сифати маълумоти ибтидоӣ истифода бурда мешавад.

27. Моҳияти усули бо хол ва вазн андозагирӣ кардани хавф дар баҳодихии хавфи амалиётӣ дар муқоиса бо тадбирҳое, ки баҳри кам кардани он андешида мешаванд, ифода мегардад.

Дар асоси таҳлили-экспертӣ нишондиҳандаҳои ахборотӣ барои идоракунии хавфҳои амалиётӣ интиҳоб гардида, муҳимияти нисбии онҳо (коэффитсиенти вазн) муайян карда мешавад. Баъдан нишондиҳандаҳои интиҳобшуда ба чадвал (харитаҳои баҳодихӣ) ҷой дода шуда, бо истифода аз дараҷаҳои гуногун баҳогузори мешаванд.

Натиҷаҳои бадастомада бо назардошти коэффитсиенти вазн коркард шуда, аз руи самтҳои фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ, навъҳои алоҳидаи амалиёти бонкӣ ва дигар аҳдҳо байни ҳам муқоиса карда мешаванд.

Истифодаи усули бо хол ва вазн андозагирӣ кардани хавф (усули харитаҳои баҳодихӣ) дар баробари баҳодихии хавфи амалиётӣ инчунин барои ошкорсозии ҷиҳатҳои манфӣ ва мусбати идоракунии хавфи амалиётӣ имконият медиҳад.

28. Бо усули моделсозӣ (таҳлил дар асоси пешгӯиҳои шартӣ) дар асоси таҳлили-экспертӣ барои самтҳои фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ, навъҳои алоҳидаи амалиёти бонкӣ ва дигар аҳдҳо сценарияҳои эҳтимолии рух додани ҳодиса ё ҳолати марбут ба зарари амалиётӣ муайян карда шуда, модели тақсимооти зудии такроршавӣ ва ҳаҷми зарар, ки баъдан барои баҳодии хавфи амалиётӣ истифода мегардад, таҳия карда мешаванд.

29. Ташкилоти қарзии молиявӣ мунтазам баҳодихии хавфи амалиётиро дар ҳуди ташкилоти қарзии молиявӣ ва таснифи онро аз руи самтҳои фаъолияти худ, равандҳои дохилӣ, низомҳои технологияҳои иттилоотӣ ва амалиёту хизматрасонии бонкӣ анҷом медиҳанд.

Даврияти гузаронидани баҳодихии хавфи амалиётӣ бо санадҳои меъёрии дохилии ташкилотҳои қарзии молиявӣ муайян карда мешавад.

БОБИ 5. КОҲИШДИҲӢ ВА НАЗОРАТИ ХАВФИ АМАЛИЁТӢ

30. Коҳишдиҳии хавфи амалиётӣ андешидани маҷмӯи тадбирҳоро барои кам кардани эҳтимолияти сар задани воқеа ё ҳолати марбут ба зарари амалиётӣ ва ё кам ё маҳдуд кардани андозаи зарари эҳтимолии амалиётиро дар назар дорад. Дар ин маврид усулҳои кам

кардани хавфи амалиётӣ бо назардошти ба инобат гирифтани хусусият ва миқёси фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ истифода бурда мешаванд.

31. Усули асосии коҳишдиҳии хавфи амалиётӣ, ки дар сатҳи ташкилотҳои қарзии молиявӣ назорат мешавад, ин таҳияи сохтори ташкилӣ, қабули қоидаву расмиёти дохилӣ барои гузарондани ҳар як амалиёти бонкӣ ва дигар аҳдҳо бо назардошти кам ё пешгирӣ намудани эҳтимолияти ба миён омадани омилҳои хавфи амалиётӣ мебошад. Дар ин маврид ба риояшавии усулҳои тақсими ваколатҳо, тартиби тасдиқ (мувофиқа) ва ҳисоботдиҳӣ аз рӯи ҳамаи амалиётҳои бонкӣ ва дигар аҳдҳо аҳамияти ҷиддӣ дода мешавад.

32. Назорати риояшавии қоидаву расмиёти муқарраршуда дар доираи низоми назорати дохилӣ дар самтҳои зерин амалӣ мегардад:

- риояшавии меъёрҳои муқарраршуда анҷомдиҳии амалиётҳои бонкӣ ва дигар аҳдҳо;
- мунтазам муқоисаи ҳуҷҷатҳои аввалия ва ҳисобҳо аз рӯи амалиётҳои бонкӣ ва дигар аҳдҳо, ки анҷом ё баста мешаванд;
- риояи тартиби муқарраршудаи дастрасӣ ба иттилоот ва дороиҳои моддӣ ташкилотҳои қарзии молиявӣ;
- тарбияву бозомузии дурусти кормандон.

33. Ба камшавии сатҳи хавфи амалиётӣ вусъат додани низоми автоматикунонии технологияҳои бонкӣ ва ҳифзи иттилоот метавонад мусоидат намояд. Дар ин маврид, ташкилотҳои қарзии молиявӣ табдилёбии эҳтимолии хавфи амалиётиро ба назар гиранд, аз ҷумла ҳангоми коркарди дастӣ эҳтимолияти зиёди ҳолатҳои зараровар (масалан, хатоӣ дар вақти дохил кардани маълумот) ҷой дошта бошад ҳам, андозаи зарари эҳтимолиӣ зиёд ё назаррас намешавад, бо баланд шудани сатҳи автоматизатсия эҳтимолияти ба миён омадани ҳолатҳои зараровар кам мешавад, вале андозаи зарари эҳтимолиӣ метавонад хеле зиёд бошад (масалан, роҳ додан ба хатоӣ дар таъмини барномавӣ ё халалдор шудани низомҳо).

34. Сатҳи намудҳои алоҳидаи хавфи амалиётӣ метавонад ба воситаи интиқоли хавф ё як қисми он ба шахсони сеюм, паст карда шавад.

Қарор дар бораи истифодаи механизмҳои интиқоли хавф (масалан, аутсорсинг) дар асоси натиҷаҳои таҳлили амиқ ва бо дарназардошти босамарии интизорӣ, арзиш ва имконияти табдили як намуди хавф ба дигараш қабул карда мешавад.

Ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар баробари назорати сатҳи хавфи боқимонда аз рӯи андозаи хавфи амалиётҳои интиқолдодашуда низ назорат мебаранд.

35. Ҳангоми истифодаи аутсорсинг, ба он таваҷҷуҳ зоҳир мегардад, ки ташкилотҳои қарзии молиявӣ на танҳо барои натиҷаҳои ниҳоии фаъолият, балки барои тарзи ба даст овардани онҳо низ масъуланд. Бинобар ин, чорӣ кардани назорат аз рӯи сатҳи эътимодноки, сифат ва риояшавии қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми хизматрасонӣ зарур мебошад.

Аутсорсинг дар асоси шартномаҳое, ки тақсими ҳуқуқу уҳдадорихо ва масъулияти байни ташкилотҳои қарзии молиявӣ ва ташкилоти хизматрасонро пешбинӣ мекунад, анҷом дода мешавад. Дар шартномаи хизматрасонии аутсорсинг оид ба таъмини хифзи иттилоот ва дастрасии Бонки миллии Тоҷикистон ба ҳар гуна маълумот мартбӯт ба кор ва хизматрасониҳои аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ ба ташкилоти аутсорсинг интиқолдодашуда бояд пешбинӣ шуда бошад.

Ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар санадҳои меъёрии дохилии худ тартиби танзими хавфҳои марбӯт ба аутсорсинг, аз ҷумла хавфи қатъ шудани хизматрасониро пешбинӣ менамоянд.

Пеш аз истифодаи аутсорсинг, ташкилотҳои қарзии молиявӣ фаъолияти ташкилоти аутсорсингро таҳлил гузаронида, он бояд:

- дорои захираҳои зарурӣ бошад ва кормандони дорои таҳассуси мувофиқ барои иҷрои кор ва хизматрасониҳои аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ ба ташкилоти аутсорсинг интиқолдодашуда бошад;

- мақсад ва вазифаҳои ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар самти кор ва хизматрасониҳои интиқолдодашуда фаҳмиш дошта, мувофиқи онҳо амал намояд;

- аз ҷиҳати молиявӣ усутвор буда, уҳдадорихои ба худ гирифтаре саривақт иҷро намояд.

36. Оқибатҳои молиявии хавфи амалиётиро (то ба ҳадди пурра пушондани зарари эҳтимолии амалиётӣ) ба воситаи суғурта низ кам кардан мумкин аст.

Ташкилотҳои қарзии молиявӣ бо воситаи намудҳои маъмулии суғуртаи молу мулк ва ё шахсӣ метавонанд зеринро суғурта намоянд:

- биноҳо ва дигар молу мулкҳо (аз ҷумла, дороиҳои асбӯрӣ ва қоғазҳои қиматнокро) аз харобшавӣ, осеб дидан, гум шудан дар

натичаи офатҳои табиӣ ва дигар рӯйдодҳои тасодуфӣ, ҳамчунин дар натичаи амали шахсони сеюм;

- кормандонро аз ҳодисаҳои нохуш ва расидани зарар ба саломатӣ;

- воситаҳои сабти иттилоот ва ҳуди иттилоотро аз ҳолатҳои вайроншавӣ ё гумшавӣ.

Инчунин имкон дорад, ки хавфҳои хоси бонкӣ ба таври маҷмӯӣ (полиси маҷмӯии суғуртаи ташкилотҳои қарзии молиявӣ) ва намудҳои алоҳидаи хавфҳо дар шакли ҷудогона суғурта карда шаванд (масалан, суғурта кардани хавфҳои марбут ба эмиссия ва гардиши қортҳои пардохт, суғурта кардани масъулияти касбии кормандон ва ғайра).

Ташкилотҳои қарзии молиявӣ ба мақсад мувофиқ будани истифодаи суғуртаи маҷмӯиро бо назардошти арзиши суғурта, эҳтимолияти баамалоии ҳодисаи суғурташаванда ва таъсири он ба вазъи молиявии ташкилотҳои қарзии молиявӣ баҳо медиҳанд. Баҳое, ки суғуртакунандагон дар рафти бастанӣ шартномаи суғурта медиҳанд, метавонад барои беҳтар кардани идоракунии хавфи амалиётӣ истифода гардад.

Ҳангоми бастанӣ шартномаи суғурта ташкилотҳои қарзии молиявӣ бештар ба қоидаву расмиёт ва муҳлати пардохти суғуртапулӣ аҳамият медиҳанд.

37. Бо мақсади маҳдуд кардани хавфи амалиётӣ ва таъмини муназзамии фаъолияти молиявӣ ҳангоми гузарондани амалиёти бонкӣ ва дигар аҳдҳо, ташкилотҳои қарзии молиявӣ маҷмӯи чорабиниҳоро, аз ҷумла дар ҳолатҳои ғайриҷашмдошт тавассути таҳия ва татбиқи нақшаҳои таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолият меандешад.

Ҳангоми таҳияи нақшаҳои таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолият, ба зарари эҳтимолӣ аз рӯйдодҳои ғайриҷашмдошт, харочоти пешбинишаванда барои таҳия ва татбиқи нақшаҳои дахлдор, чараёни минбаъдаи рӯйдодҳое, ки хатари зарарро ба миён меоранд, баҳо дода иншавад.

Инчунин, ба хавфҳои эҳтимолии ночиз, вале хеле зараровар, ки сарчашмаҳои пайдоиши онҳо аз назорати ташкилотҳои қарзии молиявӣ берун аст, баҳогузорӣ карда мешавад.

38. Зери мафҳуми нақшаи таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолияти молиявӣ дар Дастурамали мазкур санаде

(хучҷате) фаҳмида мешавад, ки он зеринро дар бар мегирад:

- муайян кардани соҳаҳои (ҷараёнҳои) дохилии муҳофизатшаванда;

- сатҳи таъминшавандаи муҳофизат (муддати муайян муътадил нигоҳ доштани фаъолият, муддати муайян дар сатҳи камтарини ҷоиз нигоҳ доштани фаъолият, идома додани фаъолият дар речаи пастравию тадриҷии фаъолият, нисбатан зудтар ва безарар қатъ кардани фаъолият ё раванди халалдоршуда, барқароркунии минбаъдаи речаи муътадили фаъолияти қатъгардида);

- қоидаву расмиёти гузаштан ба речаи садамавӣ ва тартиби фаъолият дар ин реча;

- таъмини захираҳои зарурӣ (аз ҷумла биноҳо, таъмин кардан бо кормандони соҳибтахассус, таҷҳизот ва техникаи ҳисоббарор, барномаҳо, васоити алоқа);

- муайян кардани макони иловагии ташкилоти қарзии молиявӣ барои барқарорсозии фаъолият;

- аз нав тақсим кардани вазифаю ваколатҳо ва уҳдадорӣҳои воҳидҳои сохторӣ ва кормандон;

- тартиби барқарор кардани қобилияти кории равандҳо ва низомҳои дохилии халалдоршуда ва бозгашт ба речаи муътадили фаъолият;

- қоидаҳои иловагии речаи муътадили фаъолият, ки барои фароҳам овардани шароити гузариш ба речаи садамавӣ ва имконияти бо ин реча фаъолият кардан, равона шудаанд (аз ҷумла, нусхабардории эҳтиётӣ иттилоот дар хомаҳои электронӣ, ташкили бойгонии низоми автоматишуда дар қоғаз);

- тартиби ба роҳ мондани алоқаву робита бо тарафҳои алоқаманд;

- ҷорабиниҳо оид ба истифодаи аутсорсинг;

39. Нақшаҳои таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолият дар маҷмӯъ бо дигар ҷорабиниҳое, ки барои кам кардани хавфҳои дахлдори амалиётӣ равона шудаанд, аз ҷумла дар асоси натиҷаҳои стресс-тестинг ва баҳодиҳии хавфҳо таҳия мегарданд.

Ҳамчунин, мутобиқати нақшаҳои таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолият ба ҷанбаҳои хусусият ва миқёси фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ мунтазам санҷида мешавад. Ҳангоми зарурат ё аз рӯи натиҷаҳои санҷиш нақшаҳои мазкур метавонанд таҷдиди назар карда шаванд.

40. Ташкилоти қарзии молиявӣ мунтазам чорабиниҳои таълимӣ чиҳати таъмини фаҳмиши мақсаду вазифаҳои нақшаҳои таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолият барои кормандони худ ва шахсони дигари бо нақшаҳои мазкур алоқаманд мегузаронад.

41. Нусхаҳои иловагии нақшаҳои таъмини муназзамӣ ва ё барқароркунии фаъолият берун аз маҳалли фаъолияти ташкилоти қарзии молиявӣ, инчунин дар макони иловагии барқарорсозӣ, нигоҳ дошта шуда, аз тарафи якчанд корманди роҳбарикунандаи масъул, ки ба зиммаи онҳо масъулияти муайян дар доираи нақшаҳои зикршуда вогузор шудааст, дар ҳолатҳои зарури бемонеа дастрас бошанд.

БОБИ 6. МОНИТОРИНГИ ХАВФИ АМАЛИЁТӢ

42. Мониторинги хавфи амалиётӣ бо мақсади пешгирии эҳтимолияти зиёд шудани дараҷаи хавфи амалиётӣ аз ҷониби воҳиди сохторӣ (ё корманди масъул) оид ба идоракунии хавфи амалиётӣ гузаронида мешавад.

43. Мониторинги хавфи амалиётӣ бо роҳи мунтазам омӯзиши нишондиҳандаҳои фаъолияти ташкилотҳои қарзии молиявӣ (аз ҷумла, нишондиҳандаҳои омӯрӣ ва ё молиявӣ) гузаронида мешавад.

Ташкилотҳои қарзии молиявӣ даврияти гузарондани мониторинги хавфи амалиётиро бо назардошти муҳимияти он дар самти дахлдори фаъолият, раванди дохилӣ ё низоми иттилоотию технологӣ муайян менамоянд.

44. Барои мониторинг кардани хавфи амалиётӣ низоми нишондиҳандаҳои сатҳи хавфи амалиётӣ - нишондиҳандаҳое, ки ба таври назариявӣ ё таҷрибавӣ бо сатҳи хавфи амалиётии ташкилотҳои қарзии молиявӣ алоқаманданд, ташкил карда мешавад.

Ба сифати нишондиҳандаҳои сатҳи хавфи амалиётӣ метавонанд маълумот дар бораи миқдори амалиётҳои анҷомдода нашуда ё нотамоми бонкӣ ва дигар аҳдҳо, афзоиши такрорёбӣ ва ҳаҷми онҳо, азкорравии кормандон, такроршавии хатогиҳои роҳдодашаванда ва қоидавайронкуниҳо, вақти бекормонии низомҳои технологияҳои иттилоотӣ ва дигар нишондиҳандаҳо истифода гарданд.

Барои ҳар як нишондиҳанда меъёрҳо муқаррар мегарданд. Ин гуна меъёрҳо имкон медиҳанд, ки хавфҳои амалиётии барои ташкилотҳои қарзии молиявӣ муҳим ошкор шуда, саривақт ба онҳо таъсири дуруст андешида шавад.

Ғайр аз ин, ташкилотҳои қарзии молиявӣ даврияти азнавдидабароии низоми нишондиҳандаҳои сатҳи хавфи амалиётиро муқаррар намоянд.

45. Мониторинги хавфи амалиётӣ ҳам дар сатҳи воҳидҳои сохторӣ ва ҳам аз рӯи ҳуди ташкилотҳои қарзии молиявӣ гузаронида мешавад. Иттилооте, ки дар рафти мониторинги хавфи амалиётӣ дар бораи тағйироти эҳтимолии сатҳи хавф ба даст омадааст, саривақт ба маълумоти Шӯрои нозирон ё мақоми иҷроия ва воҳиди сохтори дахлдори ташкилоти қарзии молиявӣ барои андешидани чораҳои зарурӣ расонида мешавад.

БОБИ 7. НАЗОРАТИ САМАРАНОКИИ НИЗОМИ ИДОРАКУНИИ ХАВФИ АМАЛИЁТӢ

46. Ташкилоти қарзии молиявӣ тартиби анҷом додани назорати самаранокии низоми идоракунии хавфи амалиётиро муайян менамояд.

47. Низоми идоракунии хавфи амалиётӣ ҳадди ақал на камтар аз як маротиба дар як сол ва ҳар вақт бо салоҳиди Шӯрои нозирони ташкилоти қарзии молиявӣ таҳти аудити дохилӣ қарор мегирад.

Вазифаи аудити дохилии ташкилоти қарзии молиявӣ дар сами идоракунии хавфи амалиётӣ, ин назорати татбиқ шудани сиёсати идоракунии хавфи амалиётӣ ва мустақилона баҳогузорию қоидаҳо, равандҳо ва расмиёти идоракунии хавфҳои амалиётӣ мебошад.

48. Дар санадҳои меъёрии дохилии ташкилоти қарзии молиявӣ зерин муқаррар карда мешаванд:

- тартиби баррасӣ ва санҷиши далелҳои зарари амалиётӣ ва сабабҳои пайдоиши он, ҳамчунин тартиби истифодаи чораҳои маъмурӣ нисбат ба аъзои Шӯрои нозирон, мақомоти иҷроия ва кормандоне, ки ба пайдоиши ин гуна хавфҳо гунаҳкоранд;

- шумора ва давраи баҳогузорӣ кардани натиҷаи ин санҷишҳо аз тарафи мақомоти идоракунии ташкилоти қарзии молиявӣ (мутобиқи ваколатҳое, ки дар асоси оиннома ва санадҳои меъёрии дохилии ташкилоти қарзии молиявӣ ба онҳо дода шудаанд), ҳамчунин баҳодихии сатҳи идоракунии хавфи амалиётӣ дар ташкилоти қарзии молиявӣ.

49. Дар ҳолати ба миён омадани зарари амалиётӣ ташкилоти қарзии молиявӣ онро ба натиҷаи баҳогузориҳои дурнамои ба зарари амалиётӣ, ки дар давраи дахлдор муайян шуда буд, муқоиса намуда,

сабабҳои фарқияти онҳоро таҳлил карда, ба тартибу усулҳои истифодашуда идоракунии хавфи амалиётӣ тағйироти лозимӣ ворид менамояд.

50. Бо мақсади ошкор кардани сарчашмаи хавфи амалиётӣ, ки пештар ба ҳисоб гирифта нашуда буданд, ташкилоти қарзии молиявӣ мунтазам равандҳо, расмиёту қоидаҳо ва низомҳои истифодашавандаи технологияҳои иттилоотиро аз нав таҷдиди назар менамояд. Шумора ва давраҳои таҷдиди назари онҳо бо санадҳои меъёрии дохилии ташкилоти қарзии молиявӣ тибқи талаботи Дастурамали мазкур муайян карда мешавад.

51. Бо мақсади назорати самаранокии низоми идоракунии хавфи амалиётӣ, ба қадри зарурат таҷдиди назар намудани қоидаҳои асосии идоракунии хавфи амалиётӣ дар асоси таҳлили зерин ба анҷом расонида мешавад:

- дар кадом сатҳ қарор доштани идоракунии хавфи амалиётӣ;
- таҷрибаи байналмилалӣ дар соҳаи идоракунии хавфи амалиётӣ;
- тағйироту дигаргуниҳое, ки дар бозорҳои молиявӣ ба миён меоянд;

- дигар омилҳои дохилӣ ва беруна, ки ба нишондиҳандаҳои фаъолияти ташкилоти қарзии молиявӣ метавонанд таъсир расонанд.

БОБИ 8. ИФШОИ МАЪЛУМОТ ОИД БА НИЗОМИ ИДОРАИ ХАВФИ АМАЛИЁТӢ

52. Ташкилоти қарзии молиявӣ ба саҳомон, иштирокчиён, қарздохон, амонатгузoron (пасандоздорон), дорандагони суратҳисобҳои сармоягузорӣ ва дигар муштариён, аудиторони берунӣ, оҷонсиҳои баҳогузорӣ (рейтингӣ) ва дигар шахсони манфиатдор маълумотро оид ба низоми идораи хавфи амалиётӣ (аз ҷумла, дар таркиби ҳисоботи солона) мерасонад.

53. Дараҷаи мушахасси маълумоти ифшошаванда бояд бо хусусият ва миқёси фаъолияти ташкилоти қарзии молиявӣ мувофиқат намояд.

БОБИ 9. ПЕШНИҲОДИ ҲИСОБОТ БА БОНКИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

54. Ташкилоти қарзии молиявӣ ба воҳиди сохтори Бонки миллии Тоҷикистон оид ба назорати бонкӣ ҳисоботи зеринро пешниҳод менамояд:

- оид ба ҳама гуна ҳодисаи дорои хавфи амалиётии моддӣ, ки боиси зарар ба маблағи 5 000 (панҷ ҳазор) сомонӣ ва зиёд аз он оварда расонидааст, на дертар аз 24 соат пас аз ба вучудомадани ҳодиса;

- тибқи замимаи Дастурамали мазкур ҳар семоҳа ҳисобот оид ба мониторинги ҳодисаҳои хавфи амалиётӣ, ки боиси зарар ба маблағи 5 000 (панҷ ҳазор) сомонӣ ва зиёд аз он оварда расонидааст

Замима
Дастурамали № ____
“Дар бораи ташкили низоми идоракунии
хавфи амалиётӣ дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ”

**Ҳисобот оид ба ҳодисаҳои хавфҳои амалиётӣ,
ки ба зарар дар ҳаҷми 5000 сомонӣ ва зиёд оварда расонидаанд**

_____ аз «__» _____ 20__с.

(номи ташкилоти қарзӣ)

№	Тасвири ҳодисаҳои хавфи амалиётӣ, ки ба зарари ташкилоти қарзӣ оварда расонидаанд (сабабҳои зарар)	Ҷойи қорие, ки дар он ҳодисаҳои хавфи амалиётӣ рӯй доданд	Шакл ва ҳаҷми оқибат аз амалигардонии ҳодисаҳои амалиётҳои хавфнок (бо сомонӣ)								
			Ҷаримаҳои ҷорӣ ва рӯёнидашуда, ки дар асоси қонунгузорӣ муқаррар шудаанд	Хароҷотҳои судӣ ва ҷаримаҳои дар асоси қарори суд ситонидашуда	Ҷаброни ғайри-судии кормандон	Ҷаброни ғайри-судии муштариён	Дороиҳои моддӣ пеш аз мӯҳлат аз ҳисоб баровардашуда	Хароҷотҳои бо бартараф намудани натиҷаҳои ба амал омадани хавфи амалиётӣ алоқаманд	Зарарҳои дигари аз ҳисоби захира пушониданашуда	Қоҳиши арзиши дороиҳо	Дигар (намуди онҳо қайд карда мешаванд)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											
2											
...											